

A HINDUK ÉLETE

(A Katholikus Hitterjesztés Lapjai 1890. május. IX. évfolyam, 5. füzet, 100. oldal)

Az alábbi érdekes tanulmány, mint neve is mutatja, megismertet bennünket a babonák végtelen hálózatával, mellyel az indiai félszigeteken lakó sok százmillió ember élete elválhatatlan kapcsolatban áll. Ha olvasóink megismerkednek azon kimondhatatlan nehézségekkel, melyeket e babonák a térítés útjába gördítenek, bizonyára buzgó imádságukkal fogják segíteni az itt működő hithirdetők apostoli munkáját.

Különben az egész ismertetés egy apácától származik, ki magát megnevezni nem óhajtja, ki több éve működik ott, s mind e dolgokat előkelő, hazájuk szokásaiban járatos hinduktól hallotta.

Születés. A hindu gyermek születésénél egész sorozat különféle vallási szokással találkozunk, melyek többé-kevésbé örvendetes jellegűek. A hindunak születése, életmódja, táplálkozása, halála mind szoros összefüggésben van a vallással. Napi élete a szokások és szertartások szakadatlan láncolata, melyeket a hindu legnagyobb pontossággal tart be. Zsenge gyermekkorától fogva megtöltik lelkét mindenféle babonás eszmékkel, melyeket később nagyon nehezen lehet kiirtani.

A leánygyermek születése semmi féle vallásos szertartással nem jár; ellenben a fiúgyermek születését rézüstre gyakorolt ütésekkal adják ünnepélyesen tudtul; e szertartás hivatása az, hogy a gonosz szellemeket távol tartsa. E lárma alatt az anya és gyermeke feje körül kétszer gyors mozgást végeznek egy zacskóval, mely mustármag, só, kén, rozs és korpával van megtöltve: hogy a nap káros befolyása ellen védelműl szolgáljon, mert a felsorolt tárgyaknak nagy titkos ereje van a gonosz szellem ellen. Azután tűzre vetik azt a kis csomagot, mely az anya hálóján ennek ruhája mellé vagy alá volt elrejtve. Ezután a gyermeket melegvízben megfürdetik, jól letörlik, agivani magvakkal megfűstölik, melyeket azután tűzbe vetnek. Majd kármin és mustármag keverékét nyújtják neki. Az első huszonnégy órában csak tehéntejet adnak neki igen kis mennyiségben.

A születési ünnepélyt csak tíz nap múlva tartják meg. Este előjönnek a község vagy város asszonyai kicsiny tamburáikkal, s éneklük az ott divatos énekeket. A rokonok mindenféle ajándékot hoznak: sipkát, köpenyt, kendőket, réz- vagy fajtékszereket a gyermeknek. Mindezt a szülőknek háromszorosan kell viszonzniok. A család barátai vaktöltéssel lövöldöznek a házra, ezzel fejezik ki örömmüket.

Minden családnak megvan a maga csillagjosa, ki megcsinálja a gyermek horoszkópját, melyben a születési ideje, a gyermek sorsa s mindaz, mi őt az életben érni fogja, bennfoglaltatik. A horoszkóp sokszor vészes jóslatokat tartalmaz, mint a megfelelő csillagképben előjönni szoktak, amelyek alatt a gyermek született; jósolják, hogy a gyermek nagy és komoly veszélyeknek van kitéve, melyek betegségekből vagy egyéb pontosan meg nem határozható forrásokból fognak származni. Természetesen iparkodnak a sorsot megengesztelni, s a jövőendő veszélyeket különféle jámbor engesztelések által elhárítani. A gyermeknek papírra írt horoszkópját a szülők gondosan megőrzik, s azonnal előveszik, midőn a gyermek életében valamely fontos – akár jó, akár rossz – esemény fordul elő.

A hindu csillagjós nagyon sokat tart az ő tudományáról, hogyne mikor az embernek egész élete folyását előre megmondja. Igaz ugyan, hogy Isten egy halandónak sem enged ebbe bepillantást.²⁷

Midőn a gyermek hat hónapos lett, a szülők készülnek az anuaprazau²⁸ (keresztelés) ünnepére. Ez alkalommal nyeri a gyermek nevét, és kap először rizksását. A név kiválasztásánál ismét a babona játssza a főszerepet. A hinduk többnyire istennők neveit veszik fel, mert azt hiszik, hogy e nevek naponkinti ismétlése nemcsak a bűnöktől tisztítja meg őket, hanem boldogságot szerez síron innen és síron túl is.²⁹

* * *

A hindu nő, ellentétben a közfelfogással, éppen nem tétlen. Urának étkeit el kell készíteni, mert az ortodox hindu más által készített ételeket nem vehet magához.

Némely családban az asszonymak ugyan korán kell kelnie, hogy előírt mosakodásait elvégezhesse, s már kilencz óra előtt urának a reggelit beadhassa, hogy ez tíz órára már a munkában lehessen. A hindu nő nagyon dolgoz, amellet türelmes, és urának feltétlen engedelmes. Ha még olyan sok nélkülözést kell is elviselnie, sohasem zúgolódik avagy panaszkodik. Any-

---

²⁷ A horoszkópot komoly asztrológiai számítások alapján készítik el. A hindu szentírások metafizikai tanításai szerint az élőlény korábbi életeiben elkövetett jó és rossz cselekedetek visszahatásaira nagyon pontosan lehet következtetni az égitestek születés pillanatában megfigyelhető állásából. Az évezredek hagyományokkal rendelkező asztrológiának Indiában még ma, a XX. század végén és a XXI. század elején is nagy jelentősége van.

²⁸ Annaprasna ceremónia, amikor a gyermek először eszik gabonát. Általában a család papja vagy a szülők ekkor nevezik el a gyermeket.

²⁹ Ez a hagyomány a hindu szentírásokban nagy fontossággal rendelkező tanításból származik, mely szerint a mai korszakban a leghatékonyabb vallásos gyakorlat, amely által az ember lelkileg tisztává és isten-tudatosává válnak, az Isten szent neveinek éneklése, ismétlése. A gyermekek ilyen módon való elnevezése is azt a célt szolgálja, hogy egymást megszólítva egyúttal Istennel is kapcsolatba kerülnek a nevén és a Rá való emlékezésén keresztül.

nyira igénytelen, hogy fáradozásait bőségesen jutalmazva látja, ha az étel urának és parancsolójának ízlik.

A hindu tanuló. Első gyermekéveiben s míg iskolába nem jár, a hindu gyermek igen élénk és játékos. Ötéves korában megkezdődik nevelése, s evégből iskolába küldik. Előzőleg azonban Sarasvatit³⁰, a bölcsesség istennőjét kéri segítségért. Meghatározott napon – s ez csakis naptárban jelölt szerencsenap lehet – a gyermek szép új ruhát kap, s elvezetik oda, hol az istennőt tisztelik. A bálványpap mindent előre elkészített. Időről-időre köteles a gyermek a tanítónak ajándékokat hozni, melyek ételfélékből, ruhából és pénzből állanak. A tanítás meglehetősen korán kezdődik, és majd délig tart. Ekkor a gyermekek hazamennek ebédelni, de két órakor ismét meg kell jelenniök. Egész estig az iskolában vannak. Mielőtt hazamennének, a legjobb tanuló kilép a terem közepére, és hangosan előmondja az egyszeregyet. A többinek vele kell mondania. Kitűnő módszer arra, hogy gyorsan vésődjék az emlékezőtehetségbe.

Esküvői szokások. A hindu kötelességének tartja, hogy gyermekeit mielőbb megházasítsa. A leányok sokszor nyolcz, tíz éves korban mennek férjhez, mikor még sejtelmük sincsen a házasság terheiről. A leányok jó tulajdonságainak jellemzésére a hinduk különös hasonlatokat használnak: szép, mint a holdtölte; testének aránya tökéletes; foga fehér, mint a gránátalma magja; úgy beszél, mint egy istennő; szerencsét és áldást fog a családra hozni stb.

Ha az előzetes tárgyalások véget értek, mindkét fél kiválaszt egy megbízottat, ki mindkét jelöltet meglátogatja. Többnyire a leánynál kezdi. A leány legszebb ruhájában jelenik meg, és a megbízott előtt mélyen meghajtja magát. Kérdésekre kell felelnie, nem ritkán a leány megzavarodott és félénk. Szívének vágya az, hogy jó férjet és lehetőleg sok ajándékot kapjon. Ez a látogatás az eljegyzés végleges megerősítése. A gazdag hinduk ez alkalommal felhasználják gazdagságuk mutogatására; az ételeket arany és ezüst edényekben adják fel, melyek csak ily ünnepi alkalmakkor láthatók. Ha mindkét fél meg van elégedve, akkor kitűzik a menyegző napját. Természetesen ennek szerencse napnak kell lennie.

A hindu háztartás. A következőkben általában leírom a hindu háztartást. Alapul véve egy, a magasabb kaszthoz tartozó hindunak rendes háztartását. Teljes patriarchális állapot uralkodik e téren. A hindunak ugyanis egész csomó embert el kell tartania, kik vele többé-kevésbé rokonságban vannak, mint testvéreit, sógorát, nagybátyját, unokanővéreit stb.

---

³⁰ Saraszvati, a tudás istennője.

Ha valamely ház asszonyai a szomszédnő látogatását fogadják, az első kérdések mindig az ékszerekre vonatkoznak. Azok száma, készítője, értéke felől kérdezősködnek. Ezután áttérnek a háztartási dolgok tárgyalására.

A férjes nő, ki házát csak néhány pillanatra hagyja el, ha csak azért is, hogy szomszédban lakó nővérét meglátogassa, nem teheti ezt kocsi vagy hordszék nélkül.

Még bent a házban is neveletlennek tartanak az olyan menyet, ki apósának vagy más, a házban levő férfinak szobájába kíséret nélkül lépne be. Ha oly hangosan beszél, hogy az utcán haladó férfiak meghallják, szigorú dorgálást kap. Hindostánban a nők és férfiak sohasem étkeznek együtt. Evés közben a földön ülnek. Rendszerint a nők csak azután étkeznek, mikor a férfiak már jóllaktak. Tudvalevő, hogy a nőknek az étkezéshez több időre van szükségük, mert közben beszélgetnek, és több szabad idejük is van. Természetből fogva igen szelídek, és nem panaszkodnak életükre, ha még oly szerény is az. A jobb falatokat először a férfiaknak adják fel, a gyengébb falatok a nőké! A vallási szokás tiltja, hogy bármit is megízleljenek előzőleg abból, a mi a családfő asztalára kerül. A hindu nőnek a házban egyhangú és szomorú az élete.

* * *

A hinduk kitűnnek a szüleik iránt tanúsított nagy tiszteletben, melyet mindvégig megőriznek. Minden jobb családnak megvan a maga házi istene kőből vagy fából, mely Krishna ábrázolása, s ezüst vagy arany trónuson nyugszik.

Mindent elkövetnek, hogy a leányok a megkívánt műveltséget megszerezzék. Egész férjhezmenetelük napjáig látogatják az iskolát. Az a régi fel-fogás, hogy a hindu nő özvegyé lesz, ha írni és olvasni tanul, már teljesen elenyészett.

A hindu özvegyek. A korai házasságkötés s azon körülmény, hogy az özvegy újra nem mehet férjhez, rettenetes állapot, mely ellen küzdeni kellene. Ezelőtt, ha az özvegy férjének holttestével magát elégettette, igen nagy tiszteletre tett szert. Most még sokkal kegyetlenebb sorsnak kell magát alávetnie, a Zenanába kell visszavonulnia.

A hindu özvegy élete, különösen, ha még elég fiatal, igazán borzalmas. Mindent el kell tőrnie, s nem ritkán a halált mint megváltást kéri az istenek és istennőktől.

A hindu házassága után sem lesz háziúrrá, hanem sokszor még évekig ott marad a szülői háznál, s így megesik, hogy fiatal leány özvegyé lesz, jöllehet a férjével alig váltott néhány szót. Ebben a zsenge korban még nem is

sejti azt a szerencsétlenséget, mely később reá vár. Elátkozva a rettenetes özvegyi törvény szerzőjétől, környezete számára is átoktárgy gyanánt szolgál, s kegyetlenül bánnak vele. A hinduk első törvényadója, Manu nyíltan mondja: „az özvegyi állapot, melyet nyugat országaiban tehernek tekintenek, a keleti országokban nem szabad ennek tekinteni. Az erényes nő holta után bizonyosan a mennyekbe jut, ha férjének halála után szigorú vezeklésre adja magát. Ha azonban új férjhezmenetele által meggyalázza urát, úgy e földön gyalázatot arat, és a túlvilágon soha sem lesz részese férje boldogságának. E földi élet szenvedései és nélkülözései, épúgy mint a teljes önmegtagadás e földön, különös tisztelet által jutalmaztatnak, a másvilágon pedig bőséges kárpótlást találnak a férj oldala melletti boldog helyen.”

Ez az özvegyi állapot mindig így volt, s nyilván ez okozta a nők alacsony társadalmi helyzetét.

A hindu özvegynek egész életében a férjét kell siratnia, vele szemben pedig mindenki közönyös és szívtelen. Miután e földön semmi öröme nem számíthat, teljes vigaszát a másvilági reménységbe helyezi. A vallás hetenkint két böjti napot ír elő neki. Minden ékszert le kell tennie, s arany nyaklánc s drágakövek helyett fából készült olvasót hord. Soha többé nem szabad színes ruhát viselnie, sem arcát festenie. Nem ritkán haját is levágja, hogy még nagyobb áldozatot hozzon. Ha gyermekei vannak; ezek képezik egyetlen vigasztalását, nagy érdeklődéssel kíséri fejlődésüket, s sokszor bámulatba ejt, hogy rettenetes sorsában még mily öröme is képes.

A kalipuja ünnep. Bengáliában az év legfontosabb napjai közé tartozik a kalipuja ünnep, melyet mindig a hold-hónap utolsó éjjelén, október és november hónapok között tartanak meg.

Káli istennőt a következő módon ábrázolják: férjének Sivának mellére lép, miközben nyelvét kiölti. Négy karja van; egyikben kardot, másodikban egy óriásnak fejét tartja, kit egy viadalban győzött le, a harmadik kezével áldást oszt, a negyedikkel int a bizalommal hozzá közeledőknek. Nyaka körül fejekkel díszített övet, dereka körül óriás fejekkel díszített övet hord. Hogy képe még rettenetesebb legyen, öltözete csupa rongyokból áll, melyek sarkig érnek.

Férjének mellén áll, mert egy rettenetes óriással vívott viadalban a győzelmet elragadta, s azután oly vadul kezdett táncolni, hogy minden isten remegett. Erre az istenek egybegyültek tanácsra, mit tegyenek, hogy a meg rázott földön az egyensúlyt helyre állítsák. Hosszú tanácskozás után kimondták, hogy férjét küldik ez ügyben követségbe. Tehát a férj leszállott a földre. De mikor a rettenetes színjátékot megpillantotta, feleségének vad mozdulatait és folytonos táncát meglátta, ki diadalmi mámorában férjét meg

sem ismerte, ő is a hullák közé a földre vetette magát. Az istennő szünet nélkül folytatta győzelmi táncát, és véletlenül fekvő urára került. Csodálkozva megállott, és nézte őt. Ez a pillantás elég volt arra, hogy őt megállítsa; szégyenletében a nyelvébe harapott.

Ebben a helyzetben tisztelik és imádják. A hindu vallás bajosan találhattott volna jobb eszközt, hogy a népben félelmet keltsen, s azt az istenek tiszteletére szorítsa.³¹

Ezerhétszáz évvel ezelőtt Káli istennő egy buzgó tisztelője a következő tiszteleti módot állapította meg: az istennő képét megfelelő helyre kell állítani, neki áldozatot bemutatni, s aztán elégetni, s mindennek egyazon éjjelen kell megtörténnie. Habár az idő rövidre van szabva, mégis számos juhot, kecskét és marhát ölnek meg.

Káli, Durga, Siva, Visnu, Krisna sok hindunak védőistene, kik hozzájuk este és reggel imádkoznak. Benaresben e bálványok templomában sok szégyent eltartanak. Káli azonban még nagyobb tiszteletben áll, mint Durga és Siva. Ha valamely hindu sereg kiküldetésre indul, a harci kiáltás így hangzik: Káli mai key lai, vagyis: „diadal Káli anyának.” [...]

³¹ Bár a védikus vallásban főképpen férfi istenalakok a jellemzőek, néhány női alak is helyet kap a sorban. Az a néhány istennő, akiknek a neve ismert, elég rejtélyes szerepet játszik a hindu hitvilágban: Aditi, a (fél)istenek anyja; Űsasz, a hajnal istennője; Rátri, az éjszaka úrnője, akinek a *Rig Véda* is egy szép himnusz szentel (Rig 10.127). Meg kell említenünk, hogy e természeti istenségek nem a legfelsőbb irányító hatalom képességeivel felruházott személyek, hanem bizonyos „szakirányú feladattal ellátott” irányítók. Ezért a rájuk való utalást szerencsésebb a „félisten” szóval társítva alkalmazni. Erről bővebben a teremtésről szóló fejezetben ejtünk majd szót. Meg kell még említenünk a „Nagy Istennő” kardinális szerepét a hinduizmusban, aki valójában Durgá, az anyagi természet istennője, Siva feleségének (Szatí, Párvatí, Umá és a fent említett Káli istennő) eredeti formája. Tiszteletének legfelsőbb eredete Sámhhuval (Siva) való ősnemzói kapcsolatából adódik. Nem csoda, hogy a védikus kor anyaisztenségének szerepét kapta meg, hiszen így az ő méhe az anyagi teremtés bölcsőjeként szolgált.

A félistenek az anyagi világ ügyeinek felhatalmazott irányítói. A hindu hagyományok szerint az a feladatok, hogy levegővel, fénnyel, vízzel, valamint a test fenntartásához szükséges áldásokkal lássák el az élőlényeket. Elégedettségük vagy neheztelésük az emberek által végrehajtott áldozatoktól függ. A Védák a különféle félistenek imádatára más és más folyamatot írnak elő, ám végső soron minden áldozat a Legfelsőbb Személynek, Istennek szól. A védikus irodalomban számos utalást találhatunk, amelyben az áldozati tüzet – amely a védikus rituációk elengedhetetlen része – Visnu vagy Krisna nyelveként írják le. Ezen keresztül fogadja el a felajánlott ételeket és más dolgokat. A félisteneknek csupán a felajánlás maradékait adták. Áldozatokat végveze az ember tettei megtisztultak, s ahogyan azt a szentírások is kijelentik: „az áldozatot végrehajtva az ember megszenteli ételét, s e megszentelt étel fogyasztásával megtisztítja létét. A lét megtisztulásával az emlékezet finom szálai is megtisztulnak, s ennek következtében az ember képes lesz a felszabadulás útjára gondolni.” (Sátsvarupa, 1977)

Mind ezek együttesen a teljes isten-tudathoz próbálták elvezetni az embert. A félistenek számára *yajñát* ajánlani azoknak ajánlatos, akik nem képesek megérteni az Istenség Személyiségének létét. Az előírt kötelességek és a különféle imádati folyamatok végrehajtása fokozatosan megtisztítják a világi ember szívét, megszabadítják az anyagi szennyeződésektől. Az ember végső soron kénytelen valamilyen munkát végezni, amely segítségével a testét és a lelkét együtt tarthatja. A Védák szerint nem is szabad ezeket az elfoglaltságokat feladni anélkül, hogy valaki a materialista hajlamaitól megszabadult volna.

Ezek gyakorlatilag az önmegvalósítás, a transzcendentális élet felé vezető út kezdeti lépései, amelyek az egyéni élőlényt elindítják a tiszta, transzcendentális lét felé. A *Bhagavad-gítá* (2.40) elmondja, hogy: „Ebben a törekvésben nincsen veszteség vagy hanyatlás, s ezen az úton már egy kis fejlődés is megvédi az embert a félelem legveszélyesebb fajtájától”. Tehát az indiai társadalmi hagyományok is végső soron az emberi élet lelkivé tételét, Isten-tudatossá válását célozzák meg, annak ellenére, hogy sokszor furcsának, néha pedig visszatartónak tűnnek.

Az északi és középső tartományokban, valamint Híndostan déli részében Devali az istennő neve. Habár képe a hindu és parsik házában nem található fel, ünnepét mégis megtartják, s e napon kezdik az újesztendőt.³² Hogy megtudják, vajon az újévben szerencsések lesznek-e, a legtöbb hindu, különösen a kereskedők és bankárok ez éjjelen nagy tétekben játszanak. Kalkutában, hol a szerencsejáték nagyon szigorúan tiltva van, az éj leple alatt vígan megszegik a törvényt. A rendőrséget még hanyagsággal sem lehet vádolni, mert a játék titokban folyik. A parsik, kik italt vagy egyéb élelmi cikkeket árulnak, e napon ingyen vendégelik meg az európaikat. Egész Indiában nagyszerű kivilágítással, görögtűzzel s mindenféle multságokkal ünneplik az éjszakát. A ki nem akarja házát kivilágítani, kiteszi magát annak a veszedelemnek, hogy a gonosz üldözi, sőt megszállja. Némely tartományokban nem elégsznek meg a kivilágítással, hanem a házakat újonnan festik, és színes papírokkal ékesítik, hogy annál jobban megfeleljen az ünnepi hangulatnak.

A *bráhmin*. A mostani bráhmin pap nagyban különbözik régi aranykori elődjétől, nagy átalakuláson ment keresztül. Azt állítja, hogy Brahmának a szájából származik. Brahma a legfőbb hindu isten, s a hindu háromságban a teremtő.³³

A bráhminnak külön ruházata van, és különösen táplálkozik. Tulajdonságai a nyugalom, hidegvérűség, ájtatosság, tisztaság, türelem, őszinteség, a természetes és természetfeletti világ ismerete, a magasabb szellemek ismerete és veleszületett hajlandóság Brahma szolgálatára. Testének minden tagjában hatalom és dicsőség lakozik. Ők alkották a mindent megemésztő tüzet, a tengert, a holdat változásaival. Ki merészelné hát ilyen embereket elnyomni, kik haragjukban más embereket, új világot teremthetnek!

A bráhminok befolyása a társadalom minden rétegére kiterjed. Maguk felől azt állítják, hogy kétszer születtek, illetve újjá születtek.

Lássuk a szertartásokat, melyekkel a bráhminra a legfőbb méltóságot és legnagyobb hatalmat átruházzák. A napot gondosan meg kell választani. A jelöltnek kilenc- vagy tizenöt évesnek kell lennie. Reggel kopaszra nyírják. Ezután megfürdetik, s tiszta vörös ruhát vesz fel. A vörös ruhát ki kell cse-

---

³² A *divali* (vagy *dipávali*) ünnepe valójában nem kapcsolódik semmilyen istennő személyéhez, hanem inkább Rámacsandrához, a nagy királyhoz, akit a hindu szentírások Isten egyik legfőbb inkarnációjaként említenek. Életéről a későbbiekben bővebben is szót ejtünk. A *divali* ünnepe az ő 14 éves száműzetéséből való hazatértének ünnepe, amikor is az útját egészen a birodalmának eléréséig mindenütt fáklyák jelezték. Erre emlékezve gyűjtanak gyertyát ezen az estén a hindu emberek emberemlékezet óta.

³³ Ahogy már említettük a Brahma(n) és Brahmá szó nem ugyanarra utal. Amíg Brahman a legfelsőbb abszolút istenség személytelen aspektusa, addig Brahmá a legfőbb félisten, aki az univerzum változatosságának létrehozásáért és a tizenegy fő félisten megteremtéséért felelős.

relnie azon pillanatban, midőn a szertartás folyamán a pap fogadásokat olvas fel, és Maram istent hívja segítségül. Maramot kerek kavics képében tisztelik, melynek neve Ganesh, s minden hindu házában megtalálható, mint védő istenség.³⁴ E papok közül némelyek a fejükön fátyolt viselnek, hogy ne is láthassák meg azokat, kik nem a bráhmínok kasztjához tartoznak, s viszont, hogy ezek se pillanthassák meg őket.

Ezután az ifjú bráhmín azonnal megkezdi szigorú kolduséletét. Vallási ruhájával elmegy anyjához, nővéreihez és egyéb rokonaihoz, és alamizsnát kér. Az adományok átvételénél néhány szanszkrit formulát mond. Miután mindenik néhány rúpiát ad neki, meglehetősen összeget hoz össze, néha kétháromszáz rúpiát. Ha a gyűjtésnek vége, visszatér a terembe, leül a közepén, mialatt a pap folytatja éneklését. Majd hirtelen feláll a jelölt, s tettetett elragadtatásban kijelenti, hogy el van határozva életét koldus módjára leélni. Az anyát, nővéreket és többi rokonokat ez a kijelentés mélyen érinti, s iparkodnak őt e szándékáról lebeszélni.

E cél elérésére a hinduk szent könyvéből a következő részt olvassák fel: „a tiszta szív és az egyenes jellem a szenvedések közepette is boldoggá tesz az embert; a koldusruha nem tartozik a jámborság lényegéhez, ha őszintén kérjük Istent a valódi gazdagságért.”

Az ifjú látszólag meggyőzeti magát a szentkönyv szavai által, kellemetlenül leteszi a köpenyét, s kijelenti, hogy még vonzódást érez a földi dolgok iránt. Ha az egész szertartásnak vége, a pap visszavonul, és jól megfizetett fáradtságát. Az új bráhmín más lakásba megy, egy nő követi, és lábnymait szentelt vízzel hinti meg. Majd kijelölik neki a szolgálatot, melyet ezentúl

---

³⁴ Ő a bölcsesség és a gazdagság, valamint a tudomány és a képességek elefántfejű istene. Siva és Párvatí két fia közül ő az idősebb. Hívei leginkább azért imádják őt, hogy eltávolítson az útból minden akadályt, amivel az ember szembekerülhet élete során. Ganésának két felesége van, Sziddhi (eredmény) és Riddhi (siker). Ganapatinak, a törpe démonok vezetőjének is nevezik. Dél-Indiában Vinajakának hívják.

Sok templom van, ahol önmagában, egyedül imádják. Más hindu templomok bejáratánál szintén megtalálható, mert úgy tartják, hogy imádatával megszűnnek azok az akadályok, amelyek a templom fő istensége imádatának útjában álltak. Indiában az üzletemberek irodájában, illetve a különböző üzlethelyiségekben is gyakran találkozhatunk vele.

Egyszer, amikor Siva hosszú távollét után hazatért, Ganésát anyja, Párvatí ajtajában örként állva találta. Siva be akart lépni, de Ganésa megállította. Mivel nem gondolta, hogy a fia távolléte alatt így felnőtt, Siva levágta a fejét. Amikor később tisztázódott a helyzet, Párvatí rávette Sívát, hogy keltse életre a fiát. Ez azonban csak úgy volt lehetséges, hogy Siva annak az élőlénynek a fejét helyezi vissza Ganésa nyakára, akit először meglát. Ez az élőlény pedig egy elefánt volt.

Ganésát „*Ekadantának*” is hívják, mert az egyik agyara törött. Azt mondják, ez az agyara akkor tört el, amikor az elefánt fejét levágták. Egy másik történet szerint Parasuráma volt az, aki eltörte az agyarát. Egy nap Parasuráma megérkezett, hogy meglátogassa Sívát, de Ganésa nem engedte be őt az apjához. Amikor Parasuráma megpróbált elmenni Ganésa mellett, verekedni kezdtek, és Parasuráma eltörte az agyarát. Párvatí éppen meg akarta átkozni Parasurámát, látva fiának szerencsétlenségét, de Brahmá megakadályozta ebben. Megígérte neki, hogy annak ellenére, hogy csak egy agyara van, Ganésát minden ember, még a félistenek is tisztelni fogják.

Amikor Vjászadéva rendszerezte és elmondta a Védákat, illetve a *Mahábháratát*, Ganésa volt az, aki papírra vetette az írásokat.

reggel és este végeznie kell. Ha ez is megtörtént, akkor táplálékot vehet magához. Ezek a legfontosabb szertartások, melyek a bráhmin ünnepies felvételénél előfordulnak.

Szertartások a halál beálltakor. Ha a hindu halálához közeledik, vagy ő, vagy érette fiai ajándékokat adnak a bráhminoknak. Ha gazdag, akkor ez ajándék öt tehénből áll, ünnepiesen feldíszített borjaikkal együtt.

Midőn már sejthetni, hogy a beteg csak néhány perczig fog már élni, előkészítenek a földre egy pamuttakarót, s arra fektetik a beteget. Szájába aranypénzt, néhány káposztalevelet, tejet, czukort és mézet tesznek. Fejét északnak, lábát délnek fordítják. Az aranypénznek fontos szerepe van, mert nagyban elősegíti az istenes halált. Ezért némely kasztnak tagjai felső fogaik között állandóan apró aranypénzeket hordanak, hogy mindenkor és minden helyen rendelkezésre álljon a szükséges aranypénz, és így tisztulást nyerhessenek. A haldokló mindvégig ismételi e szavakat: „Ráma! Ráma! Szita! Ráma!”³⁵

Temetési szokások. A halál beállta után azonnal megmossák a testet, felöltöztetik s bekenik porral, mely szantálfából, kaniforból (kámfor – a szerk.) és fűszerekből áll, koporsóba fektetik, melybe előbb szalmát és finom pamuttakarót készítettek. A kezét a mellen keresztbe teszik és gondosan elhelyezik. Azután a holttestet letakarják.

A temetési menet oda tart, hol a holttestet elégetik. Az elhunyt fia halad elől, és rajta a nagykendő, mellyel az atya le volt takarva. Kezében agyag edényt visz, melyet három zsinór és egy bambusznád tart, benne a tűzélesztéshez szükséges parázs. Utána jön a négy halottvivő, ezeket követik a rokonok és ismerősök. A háztól bizonyos távolságra valamely fa alatt a menet megáll, a koporsót a földre teszik, s a fa alá csekély pénzösszeget helyeznek el.

A hullaégetés. A temetőben a hullát a koporsóból kivesszük, és ráhelyezik a máglyára. A halott száját, szemét, fülét, orrát és nyakát lisztből, zsírból, porból és szantalfából készült péppel betömik.

A holttestre fadarabokat helyeznek. Az elhunyt fia meggyújtja a tüzet és pedig a fej oldalán. Ha nőt égetnek el, a tüzet a lábtól gyújtják meg.

Ha a test félig megszenesedett, a fiú elővesz egy botot, és azzal kétszer ráüt a halott fejére, hogy azt szétzúzva utat nyisson a léleknek a távozásra.

---

³⁵ Az a haldokló ember, akiről a leírás szól, egy vainsava vagy visnu-hívő, aki Rámacsandra és örök hitvese Szíta anya imádatát végezte egész életében. Már korábban is említettük, hogy a hindu felfogás szerint a mai korban, amelyet a Védák *Kali* (és nem Káli) *kornak* (a nézeteltérések és a csalás korszaka) neveznek, a legbiztosabb, lelki tökéletességet eredményező vallásos gyakorlat Isten szent neveinek éneklése. A vainsavak vagy visnu hívők a szövegben is említett „Szita Ráma, Szita Ráma”, vagy a Hare Krisna Hare Krisna Krisna Krisna Hare Hare Hare Ráma Hare Ráma Ráma Ráma Hare Hare mantrát (imát) ismétlik. A szentírások állítása szerint, aki a halála pillanatában is képes Istenre gondolni szent nevein keresztül, az feltétlenül eléri az Ő örök hajlékát. Mindezt az eredményt azonban egy egész életen át tartó állhatatos törekvés eredményezheti csupán.

Azután kezébe vesz egy vízzel telt agyagedényt, háromszor megkerüli a máglyát napkeleti irányban, megáll, arccal délnek fordul, az edényt földre hajtja, és siránkozóan felkiált: „oh! Kedves atyám!”

Ez a fájdalom egyetlen megnyilvánulása, mely a temetés alatt meg van engedve. Ez egész szertartás alatt a bráhmin folyton imádkozik.

Hogy a halott iránt érzett szeretetüket kifejezzék, a jelenlevők – mikor már a hulla megszenesedett – fadarabokat hajigálnak a máglyára, miközben mondják: „menj a mennyországba.”

A szertartás befejezése után mindnyájan a legközelebbi patakhoz vagy más vízhez mennek, és megmosakodnak, honnan a halottas házba térnek a gyászoló család vigasztalására, miközben az elhunytat dicsérik. Ezután összetörik az özvegy karpereceit és üveggyűrűit. Minden ékszert elszednek tőle, és különös ruhába öltöztetik, jelezve, hogy szegény, szerencsétlen teremtetts lett belőle. A harmadik vagy negyedik napon az elhunyt fia, ki eddig visszavonulva élt, elmegy a hulla égetésének helyére. Mosakodást végez, tejet hint a hamvakra; a csontok és a hamumaradványok a Gangesbe vándorolnak, vagy eltemetik őket. Kis rézedénnyel vizet merít a folyamból; ettől kezdve ez edény különös tisztelet tárgyát képezi, a merített vizet a vallási szertartásoknál használják.

Gondoskodás a lélekről. A hulla elégetése után harmadik napon a család tagjai valamely folyó vagy tóhoz mennek, s különböző imádságok között feláldozzák a tűzáldozatot. Ezt a tizedik napig ismétlik. Az elhunyt fia minden este egy bráhmin és egy borbély kíséretében – kik valamennyien a gonosz szellemek elleni oltalmul kulcsot hordanak – egy meghatározott fához megy, s két agyagedényt akaszt a gallyakra. Az egyikben kicsiny nyílás van, melyen át a benne levő víz lassan lecsepeg, a másik kis lámpát rejt magában. A víz az elhunyt lelkének enyhülést szerez, a lámpa pedig bevilágítja számára a túlvilágba vezető utat.

Tizedik napon a család összes férfi tagjai megfürdenek és megnyiratkoznak. Az összes rokonok és cselédek számára nagy ünnepséget rendeznek. Az étel egy részét levelekre rakva arra a helyre teszik, hol az elhunyt lelkét kiadta; kis idő múlva e részt egy tehénnek adják. Tizenegyedik napon a tisztulási szertartás van; az egész házat újonnan befestik, az összes agyagedényt összetörik, és újjakkal pótolják.

Végül a tizenharmadik napon egy utolsó ünnepélyen vesznek részt az összes családhoz tartozók s mindazok, kik a temetési szertartáson megjelentek. Mindenik kap valamely csekély emléket és néhány pénzdarabot.